C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-504/24 Judecătoria Soroca (sediul Central)
Judecător: Lina Popescu

D E C I Z I E
În numele Legii

20 august 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție, Dumitru Porcescu, recursul condamnatului Bulgac Nicolai declarate împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 24.05.2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Bulgac Nicolai ******* împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La 08.04.2024 în Judecătoria Soroca (sediul Central) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Bulgac Nicolai împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plîngerii condamnatul indică că, se deține în continuare în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții degradante menționînd că, suprafața ce revine fiecărui condamnat nu este respectată, în celule umiditatea este ridicată, sunt insecte parazitare, calitatea și cantitatea hranei nu este corespunzătoare, accesul la servicii medicale este limitat, la fel, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale nu este respectat, motiv pentru care optează - reducerea pedepsei penală, cu calcularea a două zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

2. Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 24.05.2024 a fost admisă plîngerea condamnatului Bulgac Nicolai împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de

art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Bulgac Nicolai a fost deţinut în perioada 08.11.2023 - 16.05.2024, în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale – 190 (o sută nouăzeci) zile.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului cu 19 (nouăsprezece) zile, pentru perioada de 190 (o sută nouăzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive de 17 (șaptesprezece) ani 2 (două) luni închisoare, stabilit lui Bulgac Nicolai, prin Sentința Judecătoriei Soroca din 10.06.2014, s-a redus cu 19 (nouăsprezece) zile.

A fost obligată administraţia instituţiei penitenciare nr.6-Soroca să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art. 473/4 alin.(3) din Codul de procedură penală, instituţia penitenciară urmează să informeaze instanţa de judecată despre executarea încheierii.

3. Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, precum și condamnatul Bulgac Nicolai.

3.1. Prin recursul formulat administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca a solicitat casarea încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 24.05.2024 în partea reducerii pedepsei cu 19 zile pentru perioada în care condamnatul Bulgac Nicolai s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, considerând că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind prezentate probe care în mod pertinent dovedesc calitatea satisfăcătoare a condițiilor de detenție în penitenciarele vizate, unde pe parcursul detenției condamnatul nu a înaintat plângeri.

Totodată, critică motivarea dată de instanță soluției adoptate, fiind de părere că prezenta cauză a fost examinată în mod unilateral prin acceptarea alegațiilor invocate de condamnat.

3.2. Prin recursul depus condamnatul Bulgac Nicolai a pledat pentru casarea parţială a încheierii judecătoriei Soroca (sediul Central) din 24.05.2024 pe cauza penală la plângerea sa privind constatarea condiţiilor de detenție, emiterea unei decizii cu admiterea integrală a plângerii, cu reducerea în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP a pedepsei, cu calcularea a 3 (trei) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție în calitate de condamnat.

În susținerea recursului, condamnatul a menționat că, instanța de judecată a constatat că el a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 6 Soroca în calitate de condamnat fiindu-i redus în condiţiile art. 473/4 alin. (4) CPP cu 19 zile pentru 190 de zile de detenţie, calculându-se 1 zi de

reducere pentru 10 zile de detenţie în calitate de condamnat, însă, instanţa de judecată nu a argumentat îndestul poziţia sa în acest aspect.

În partea ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale din Penitenciarul nr. 6 Soroca, enunţă că el în calitate de condamnat s-a aflat pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, în celule supraaglomerate şi care nu dispun de spaţiul de 4 m^2 care e necesar sa revină fiecărui prevenit; în celule persistă insecte parazitare; lipsa apei calde și a celei potabile pe timp de noapte; prezența carențelor în sector medical; lipsa medicamentelor, din care motiv s-a îmbolnăvit, fiind nevoit de a-și procura medicamente din sursele financiare proprii; lipsa alimentației corespunzătoare; lipsa spațiului pentru fumători, fiind nevoit să fumeze în celulă, unde persistă mucegai.

4. Conform prevederilor art.447 alin.(1,2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

4.1. La data de 11 iulie 2024, cît și la 09.08.2024 condamnatul Bulgac Nicolai a depus referințe prin intermediul cărora a solicitat respingerea recursului formulat de către administrația Penitenciarului nr. 6 Soroca, ca nefondat, cu admiterea recursului său în aspectul reducerii termenului pedepsei cu calcularea a 3 (trei) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție în calitate de condamnat, repetat invocînd motivele menționate în cererea de recurs referitor la celule supraaglomerate ce nu corespund standardelor naționale și internaționale privind suprafața minim garantată de 4 m^2 pentru deținut, insuficiență de lumină naturală/artificială, prezența mucegaiului, accesul la apă caldă doar o dată pe săptămână, asistența medicală precară și lipsa de medicamente, alimentația nu corespunde calității, prezența insectelor parazitare, motiv pentru care optează reducerea pedepsei penală, cu calcularea a trei zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

5. Verificând argumentele invocate de recurenți în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul, va *respinge recursurile, păstrând neschimbată hotărârea atacată*.

Colegiul penal își întemeiază soluția pe art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *(1) judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă:a) recursul este nefondat*.

6. În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) Cod procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților*.

Potrivit art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, *Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, *Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.*

Potrivit art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare*.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) Cod de procedură penală, *(4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.*

7. Efectuînd controlul legalității și temeiniciei încheierii adoptate de prima instanță pe marginea plângerii condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Colegiul penal stabilește că, la emiterea acesteia, instanța de fond a ținut cont de chestiunile ce urmează a fi soluționate, a aplicat corect normele procesuale incidente speței deduse judecății, prin ce își însușește caracter legal și întemeiat.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, precum și recursul condamnatului Bulgac Nicolai declarate împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 24.05.2024, sunt nefondate și pasibile respingerii.

8. În baza materialelor cauzei deferite judecății, prima instanță a constatat că, prin Sentința Judecătoriei Soroca din 10.06.2014, Bulgac Nicolai a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal, cu aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i s-a adăugat parțial pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, pedeapsa rămasă neexecutată stabilită prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07.03.2013, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 17 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Prin Încheierile Judecătoriei Soroca (sediul Central) din:

-17.01.2020, în temeiul art.473/4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 989 zile.

-02.08.2021, în temeiul art.473/4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 88 zile.

-22.10.2021, în temeiul art.473/4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 424 zile.

- 23.11.2022, modificată prin Decizia Curții de Apel Bălți din 31.07.2023, în baza art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 117 zile.

- 14.11.2023, în temeiul art.473/4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 70 zile.

Începutul termenului –06.12.2012. *Sfîrșitul termenului* – 21.06.2025.

9. Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Bulgac Nicolai în instituția penitenciară nr. 6 Soroca în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca prin prisma celor invocate de către condamnatul Bulgac Nicolai a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cît și ținînd cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Bulgac Nicolai s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, condamnatul Bulgac Nicolai s-a deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada 08.11.2023-16.05.2024 spaţiul locativ per persoană fiind de 3,98 m^2, fiind deţinut în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ per persoană de 4 m^2, adică contrar standardelor

internaționale și celor naționale, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat.

Concomitent, instanța analizînd toate circumstanțele invocate în cererea condamnatului Bulgac Nicolai, judicios a constatat că acesta s-a deținut în celule populate cu diferite insecte, apreciind critic cele invocate de către reprezentantul administrației penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează conform unui grafic de către agent economic specializat, conform contractului încheiat.

Referitor la argumentul condamnatului, precum că în celulă umiditatea este ridicată şi mucegai pe pereţi, instanța l-a fel, întemeiat l-a admis, or, reprezentantul penitenciarului nu a prezentat careva probe care a ar combate invocările condamnatului. Mai mult ca atât, administrația penitenciarului în raportul prezentat pe marginea plîngerii a prezentat o informație de ordin general, fără a descrie exact condițiile concrete ale spațiului de detenție ale condamnatului, fără a combate situația privitor la prezența insectelor și prezența mucegaiului în celulele în care a fost deținut Bulgac Nicolai.

La fel, fiind lipsa probelor în vederea atestării oferirii asistenței medicale în volum deplin conform programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, motiv pentru care instanța a admis și argumentul condamnatului privind lipsa eficientă a asistenței medicale.

Într-un final, instanța corect a reținut întemeiat și invocarea condamnatului privind lipsa apei calde, or, în acest aspect administrația instituției penitenciare a prezentat un grafic de acordarea unui timp pentru a se face baie, însă, nu sunt probe în confirmarea respectării acestui grafic.

În atare împrejurări, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Bulgac Nicolai pe parcursul detenției sale în instituția penitenciară nr. 6 Soroca pe perioada indicată în încheierea recurată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiin d suficiente pentru constatarea încălcărilor.

10. Concomitent, în respingerea argumentelor din recursul condamnatului Bulgac Nicolai, Colegiul atestă, aplicarea corectă de către instanță a prevederilor art. 473^4 alin. (4) Cod procedură penală, determinând reducerea pedepsei cu 19 zile, obținute potrivit formulei 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, or, reducerea pedepsei reiese din gradul și intensitatea suferințelor, cu atît mai mult, Colegiul remarcă că, prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023) pentru modificarea unor acte normative, au fost introduse modificări în Codul de procedură penală, inclusiv și la art. 473/3 alin. (4) Cod procedură penală, respectiv, în temeiul art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța a aplicat legea care este în vigoare în timpul examinării cauzei.

Astfel, reducerea stabilită prin încheierea recurată este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține caracterul neîntemeiat a argumentelor invocate în recursurile formulate de către directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani și partea apărării, fapt pentru care le va respinge, păstrând neschimbată soluția instanței de fond ca fiind una întemeiată și motivată.

Conducîndu-se de prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție, Dumitru Porcescu, recursul condamnatului Bulgac Nicolai declarate împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 24.05.2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Bulgac Nicolai** ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se resping ca nefondate, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de complet, Judecători: